פראָפ. אָסבאָרן -- "א גרוס פון רוסלאנד" מאָרגן (פרייטאג) "קולטורעלע אספעקטן אין סאָוועטן פאַרבאנד" 8.45 אוונט אין פרץ זאל פארום פון אידישער קולטור געזעלשאפט.— איינטריט: זאמלונג

וועטער: קלאר און מולדיג

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910 PUBLISHED DAILY

אידישע וואָרט

THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST

אין אויפגאנג — 6.37. אונטערגאנג — 5.54.

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאנאדע עטאבלירט אין 1910 דערשיינט יעדן טאָג

Vol. 21, No. 224. Thursday Oct. 8, 1931.

Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג

דאנערשטאג כז׳ תשרי, תרצ״ב.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY OCT 14 1931 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

היטלעריסטישע געפאר היינגט איבער דייטשלאנד

אנב-אורחא

פון מארק

מאקדאנאלדס גלויבן אין זיין מיסיע

אן ערך איז עס אזוי געווען: ווען פרעמיער מאקדאנאלד האט אר־בערעריסן זיינע באציאונגען מיט די מייסטע פון זיינע חברים און איז גע־ווארן דער פירער פון א קאמפליציע רע־גירונג, האט ער דערקלערט, אז ער טוט עס אין די אינטערעסן פון די ארבע־טער, און זיי וועלן אים שטיצן.

די ארבעטער האבן אים נים גע־שטיצט, און די עקזעקוטיווע פון דער ארבעטער פארטיי האט אים אויסגע־שלאסן פון דער פארטיי און דערקלערט קריג קעגן זיין רעגירונג.

האט מר. מאקדאנאלד דערקלערט, אז וואס עס זאל נים זיין די שטעלונג פון דער פארטיי, רעכנט ער זיך הויפטזאכלאך מיט דער מיינונג פון זיינע איינענע וויילער, און אויב יענע וועלן אים פארארטיילן, איז פארפאלן, — ער וועט זיך מוזן אונטערגעבן און מאלן זייער באפעל.

האט די ארבעטער פארטיי פון זיין איינענעם באצירק אין סיהאם הארבאר, — די זעלבע וואס האבן אים נאמי־נירט מיט דער ווייל, — פארארטיילט מאקדאנאלדן און האט אים אויפגע־פאדערט ער זאל רעזיגנירן פונם פאר־לאמענט, וואו ער פארטרעט זיינע ווייט־לער איצט קעגן זייער ווילן.

האט פרעמיער מאקדאנאלד דערויף געענטפערט, אז ער וועט נים רעזיג־נירן: ער האט גרעסערע פליכטן ווי צו זיינע ווייליער, — נאציאנאלע פליכטן!

* * *

נייט עס אזוי ווייטער, און עס ווערט קלאר אז אייב די פיערשאפט דייסק כאטש וויפל עס איז אויס די מיינונג פון דער ארבעטערשאפט, איז די ברי־טישע ארבעטערשאפט, אויב נים פולע 100 פראצענט, איז אמווייניקסטנס 98 פראצענט קעגן מר. מאקדאנאלדן. יערנסאקס האט די איצטיקע ארבע־טער פארטיי קאנווענשאן אין סקאר־באראָ געדאנקען וויפל עס איז אויס־דריקן די מיינונגען פון דער ארבעטער־שאפט, און זי, די קאנווענשאן, איז סאליד קעגן מאקדאנאלדן.

אבער פרעמיער ראמזי מאקדאנאלד, דער יארן־לאנגער טשעמפיאן פונם סאר־ציאליזם און די ארבעטער אינטערעסן, קאן זיך נאך אלץ נים געוויינען צו זיין ראל פון א פירער פון א קאָאליציע, וואס באשטייט הויפטזאכלאך פון קאנסערוואטיוון און דעמטערע ליבע־ראלן.

אונ ער באשליסט, ווי עס זעט אויס, צו קאנדידירן אין די פארשטיינע־דיקע וואלן, נים אנדערש ווי אן אר־בעטער קאנדידאט.

האט ער לכתחילה געהאפט אויף א נאמינאציע פון דער ארבעטער פארטיי אין סיהאם הארבאר. ווען די האפענונג האט אים אפגענארט, האט ער דער־קלערט, אז ער וועט דארטן פארט ארויסשטעלן זיין קאנדידאטור, אויב נאר וועלכע אן׳ארדנונג אין ארגאניזאציע וועט אים נאמינירן.

און איצט דערציילט זיך שוין אפילו נים פון קיין ארבעטער ארגאניזאציע, ער שטעלט ארויס דארטן זיין קאנדי־דאטור ווי אן ארבעטער קאנדידאט, און פארטיק!

* * *

סיהאם הארבאר איז פון דער ארבע־טער פארטיי פריער באשטימט געווארן דער ארבעטער ארבעטער באַ־צירק אין לאנד: אין די לעצטע וואלן האט מר. מאקדאנאלד געקראָגן דארטן איבער 35 טויזנט שטימען, צו 12 טויז־זענט פאר דעם קאנסערוואטיוון קאנ־דידאט און דעם ליבעראלן קאנדידאט צוזאמען.

אין איצט קלאר, אז די ארבעטער פארטיי וועט דארט ארויסשטעלן איר איינענעם קאנדידאט, קעגן מר. מאק־דאנאלדן, וועלכער וועט זיך דארפן שטיצן הויפטזאכלאך אויף אט די 12 טויזנט קאנסערוואטיוון און ליבעראלע שטימען, און דערנאך ערשט אויף וויפל עס וועט קאנען אפרייסן פון די ארבע־טער־שטימען פונם אפיציעלן ארבעטער קאנדידאט.

און טאמער וועט ער דורכפאלן, וואס איז זייער מעגלעך? דאן וועט ער פאר־בריינגן נאך א בלעטל פריינציפן און וועט מאכן נאך א שריט אין דער ריכטונג וואס ער האט פאר זיך אנגעצייכנט: ער וועט מסתמא ארויסשטעלן זיין קאנ־דידאטור אין א ליבעראלן קונסערוואַ־טיוון באצירק, וואס יענע וועלן אים אוועקגעבן, — אבי צו זאל פאר דער טראגן פאן׳ן לאנד די אחריות פאר די "רעפארמען" וואס זיי וויל איינפירן...

* * *

איר ווייסט דאָך:

עס זיינען דא שטילע, באשייידענע מענשן, אפט נים איבערגעשפיצטע, וועלכע זיינען דערצו בקצנים, — קוקט זיך קיינער אויף זיי נים אום.

אבער דאס דערל טוט זיך א דריי, — זיי ארבעטן זיך צופעליק ארויף, הויבט מען אן זיי באטראכטן פאר חכמים און מען קומט צו זיי פרעגן עצות.

הויבן זיי ביסלאכווייז אן אליין גלויבן אין זייער חכמה, און ווילן מער נים ליידן אז מען ארומענטירט מיט זיי און מען פאלגט זיי נים.

ראמזי מאקדאנאלד איז טאקע נים קיין תם, און ער איז דאס קיינמאל נים געווען.

אבער א שטרייטנר פרינציפיעלער און אויפריכטיקער מענש איז ער תמיד געווען, און בעת דער מלחמה האט ער מקריב געווען זיין קאריערע פאר זיינע פרינציפן. ער איז איצט אויך אויפריכ־טיק.

אבער דער געפיל פון מאכט האט אים פארדרייט דעם קאפ. ער איז זיר בער, אז ער ווייס בעסער פון וועמען ס׳איז גוט פאר זיי. אבער די קאנסער־וואטיוון און ליבעראלן זיינען קאנטיק צופרידן מיט דער דאָ, וואס ער האט אויף זיך גענומען: זאל ער, הייסט עס, שארן זייערע קוילן מיט עיגנע הענט...

מאקדאנאלדס גלויבן אין זיין מיסיע

אן ערך איז עס אזוי געווען: ווען פרעמיער מאקדאנאלד האט אר־בערעריסן זיינע באציאונגען מיט די מייסטע פון זיינע חברים און איז גע־ווארן דער פירער פון א קאָאליציע רע־גירונג, האט ער דערקלערט, אז ער טוט עס אין די אינטערעסן פון די ארבע־טער, און זיי וועלן אים שטיצן.

די ארבעטער האבן אים נים גע־שטיצט, און די עקזעקוטיווע פון דער ארבעטער פארטיי האט אים אויסגע־שלאסן פון דער פארטיי און דערקלערט קריג קעגן זיין רעגירונג.

האט מר. מאקדאנאלד דערקלערט, אז וואס עס זאל נים זיין די שטעלונג פון דער פארטיי, רעכנט ער זיך הויפטזאכלאך מיט דער מיינונג פון זיינע איינענע ווילער, און אויב יענע וועלן אים פארארטיילן, איז פארפאלן, — ער וועט זיך מוזן אונטערגעבן און מאלן זייער באפעל.

האט די ארבעטער פארטיי פון זיין איינענעם באצירק אין סיהאם הארבאר, — די זעלבע וואס האבן אים נאמי־נירט מיט דער ווייל, — פארארטיילט מאקדאנאלדן און האט אים אויפגע־פאדערט ער זאל רעזיגנירן פונם פאר־לאמענט, וואו ער פארטרעט זיינע ווייט־לער איצט קעגן זייער ווילן.

האט פרעמיער מאקדאנאלד דערויף געענטפערט, אז ער וועט נים רעזיג־נירן: ער האט גרעסערע פליכטן ווי צו זיינע ווייליער, — נאציאנאלע פליכטן!

* * *

נייט עס אזוי ווייטער, און עס ווערט קלאר אז אייב די פיערשאפט דייסק כאטש וויפל עס איז אויס די מיינונג פון דער ארבעטערשאפט, איז די ברי־טישע ארבעטערשאפט, אויב נים פולע 100 פראצענט, איז אמווייניקסטנס 98 פראצענט קעגן מר. מאקדאנאלדן. יערנסאקס האט די איצטיקע ארבע־טער פארטיי קאנווענשאן אין סקאר־באראָ געדאנקען וויפל עס איז אויס־דריקן די מיינונגען פון דער ארבעטער־שאפט, און זי, די קאנווענשאן, איז סאליד קעגן מאקדאנאלדן.

אבער פרעמיער ראמזי מאקדאנאלד, דער יארן־לאנגער טשעמפיאן פונם סאר־ציאליזם און די ארבעטער אינטערעסן, קאן זיך נאך אלץ נים געוויינען צו זיין ראל פון א פירער פון א קאָאליציע, וואס באשטייט הויפטזאכלאך פון קאנסערוואטיוון און דעמטערע ליבע־ראלן.

אונ ער באשליסט, ווי עס זעט אויס, צו קאנדידירן אין די פארשטיינע־דיקע וואלן, נים אנדערש ווי אן אר־בעטער קאנדידאט.

האט ער לכתחילה געהאפט אויף א נאמינאציע פון דער ארבעטער פארטיי אין סיהאם הארבאר. ווען די האפענונג האט אים אפגענארט, האט ער דער־קלערט, אז ער וועט דארטן פארט ארויסשטעלן זיין קאנדידאטור, אויב נאר וועלכע אן׳ארדנונג אין ארגאניזאציע וועט אים נאמינירן.

און איצט דערציילט זיך שוין אפילו נים פון קיין ארבעטער ארגאניזאציע, ער שטעלט ארויס דארטן זיין קאנדי־דאטור ווי אן ארבעטער קאנדידאט, און פארטיק!

* * *

סיהאם הארבאר איז פון דער ארבע־טער פארטיי פריער באשטימט געווארן דער ארבעטער ארבעטער באַ־צירק אין לאנד: אין די לעצטע וואלן האט מר. מאקדאנאלד געקראָגן דארטן איבער 35 טויזנט שטימען, צו 12 טוי־זענט פאר דעם קאנסערוואטיוון קאנ־דידאט און דעם ליבעראלן קאנדידאט צוזאמען.

אין איצט קלאר, אז די ארבעטער פארטיי וועט דארט ארויסשטעלן איר איינענעם קאנדידאט, קעגן מר. מאק־דאנאלדן, וועלכער וועט זיך דארפן שטיצן הויפטזאכלאך אויף אט די 12 טויזנט קאנסערוואטיוון און ליבעראלע שטימען, און דערנאך ערשט אויף וויפל עס וועט קאנען אפרייסן פון די ארבע־טער־שטימען פונם אפיציעלן ארבעטער קאנדידאט.

און טאמער וועט ער דורכפאלן, וואס איז זייער מעגלעך? דאן וועט ער פאר־בריינגן נאך א בלעטל פריינציפן און וועט מאכן נאך א שריט אין דער ריכטונג וואס ער האט פאר זיך אנגעצייכנט: ער וועט מסתמא ארויסשטעלן זיין קאנ־דידאטור אין א ליבעראלן קונסערוואַ־טיוון באצירק, וואס יענע וועלן אים אוועקגעבן, — אבי צו זאל פאר דער טראגן פאן׳ן לאנד די אחריות פאר די "רעפארמען" וואס זיי וויל איינפירן...

* * *

איר ווייסט דאָך:

עס זיינען דא שטילע, באשייידענע מענשן, אפט נים איבערגעשפיצטע, וועלכע זיינען דערצו בקצנים, — קוקט זיך קיינער אויף זיי נים אום.

אבער דאס דערל טוט זיך א דריי, — זיי ארבעטן זיך צופעליק ארויף, הויבט מען אן זיי באטראכטן פאר חכמים און מען קומט צו זיי פרעגן עצות.

הויבן זיי ביסלאכווייז אן אליין גלויבן אין זייער חכמה, און ווילן מער נים ליידן אז מען ארומענטירט מיט זיי און מען פאלגט זיי נים.

ראמזי מאקדאנאלד איז טאקע נים קיין תם, און ער איז דאס קיינמאל נים געווען.

אבער א שטרייטנר פרינציפיעלער און אויפריכטיקער מענש איז ער תמיד געווען, און בעת דער מלחמה האט ער מקריב געווען זיין קאריערע פאר זיינע פרינציפן. ער איז איצט אויך אויפריכ־טיק.

אבער דער געפיל פון מאכט האט אים פארדרייט דעם קאפ. ער איז זיר בער, אז ער ווייס בעסער פון וועמען ס׳איז גוט פאר זיי. אבער די קאנסער־וואטיוון און ליבעראלן זיינען קאנטיק צופרידן מיט דער דאָ, וואס ער האט אויף זיך גענומען: זאל ער, הייסט עס, שארן זייערע קוילן מיט עיגנע הענט...

אידישער אוטאָנאָמישער קרייז אין ביראָ-בידושאן וועט פראָקלאַמירט ווערן אין 1933

(ספּעציעלע טעלעגראַמע צו "דאָס אידישע וואָרט" פון "איטאָ")

מאסקווע, אקט. 8 (איטאָ). — דער אל־סאָוועטישער "ציק" האט ארויס־געגעבן אינסטרוקציעס צו דער פלאנט פלאנונג קאמיסיע. דער עקזעקוטיווע פונם וויטן מזרח און דעם קאמיטעט זיי זאלן גלייך צוטרעטן צו זאמלען אלע ציפערן און איינצלהייטן בנוגע דעם אקאנאמישן און קולטורעלן ווידער־אויפבוי פונם אידישן לעבן.

די אינסטרוקציעס צום קאמיטעט זיינען אז, אז אויסארבעטנדיק די דע־טאלן מוז יעדן אין זיינען, אז א אידישער אוטאנאמער ראיאן אין בי־ראָ־בידושאן מוז געגרינדעט ווערן ביים סוף פון 1933, ווו אן אלעמענטארער טייל פונם וויטן מזרח קרייז פון דעם סאָוועטן פארבאנד.

גרעי׳ס פלאן פון קליידער פארטיי לונג פאר ארבעטסלאָזע אָנגענו־מען פון סיטי קאונסיל

ארבעט אויף סאלטער סט. בריק וועט זיך באלד אנפאנגען

דער סיטי קאונסיל, אויף זיין ספע־ציעלער זיצונג נעכטן בייטאג, האט נאך ל י ד נ ע ר דיסקוסיעס דורכגעווארן דעם פלאן פארגעשלאגן פון דער ארבעטסלאזיקייט הילף קא־מיסיע, אז קליידער פאר נויטבאדערפ־טיקע ארבעטסלאזע זאלן פארטיילט ווערן דורכן רוויטן קרייץ. די שטימונג איז געווען, אז אזא פלאן טויג נים פאר דער שטאט, ווייל אי ער קאן קאסטן טייערער, אי ער קאן באוויזן די קלענערע קרעמער, וואס זיינען גר־ד׳ ארבעטער פון דער ארבעטער פארטיי אין סיהאם הארבאר. וועגן די האפענונג אז זיין פון דער ארבעטער פארטיי אין ווערן אלד. בעשטימט דעם אויסגעדרעמט, אז די פארטיילונג זאל פארקומען, פונקט ווי אין פאל פון שפייז פארוקומען, דורך "אורדערס", וואס קאנען אויסגעפילט ווערן ביי יעדן קרעמער וואס איז פאר־דענסטערט ביי דער קאמיסיע. די קאָ־מיסיע איז באפולמאכטיקט אבער אכ־טונג צו געבן זייער נוס, אז עס זאל נים זיין קיין מיסבראויכ צו אז די פריינען פאר די באטרעפנדיקע ארטיק־לען זאלן נים זיין קיין אז הויכע. דער דאזיקער אמענדמענט, פארגעשלאגן פון אלד גרעי און געשטיצט פון אלד.

סטרייקערס אין ביענפייט שטימען פאר צוריקקער צו דער ארבעט

עסטעוואן, סאסק., אקט. 8. — א מאס מיטינג פון די מיינער סטרייקערס אין ביענפעיט האט נעכטן מיט 130 צו 41 שטימען אנגענומען דעם צייט־ווייליקן אויסגלייך מיט די באלעבאַ־טים, און זיי קערן זיך היינט אום צו דער ארבעט.

די "מאונטער פאלים" האט נאך נים אפגעשטעלט אבער איר טעטיקייט, און דיסנסאג אוונט האט זי ארעסטירט זיבן פערזאן, וועלכע, ווי זי באהויפ־טעט, זיינען קאמוניסטישע אגיטאַ־טארן. די פאליציסטן פארבליבן דאָ ביז די ארבעט וועט זיך אנפאנגען און אלץ וועט זיין אין אָרדענונג.

די קענינלאכע אויספאדשונג קאמיי־סיע, וועלכע האט נים אפגעהאלטן קיין זיצונגען פאר צוויי טעג צייט, צו דער־לויבן די צדדים צונויפריידן זיך וועגן א דערווייליקן אויסגלייך, וועט היינט פארזעצן די אויספארשונג אונטער ריכטער ווייל.

די ארעסטירטע דורך דער פאליציי זיינען נים קיין מיינערס, נאר אנגע־קומענע. זיי זיינען: מייק פערוואר־סאוו, פון בדענדאן, און פערסי וואל־טאן פול, פרעד טשערניקי, ראבערט קוויין, פרענק לוקאס און ארטאן ווייד, פון ווייטפעג. דזשיימס בריים, פון לעט־קלאמערט און דער מאכט, ווארפנדיק איבער בארט איין פרינציפ נאכן צווייטן.

די ארבעטער ווילן נים אנערקענען אז ער ווייס בעסער. פאר זיי וואס ס׳איז גוט פאר זיי. אבער די קאנסער־וואטיוון און ליבעראלן זיינען קאנטיק צופריידן מיט דער דאָ וואס ער האט אויף זיך גענומען: זאל ער, הייסט עס, שארן זייערע קוילן מיט עיגנע הענט...

ווייניפענער איד געפו־נען היינט א געהאנ־גענער

ב. האלפערשטיין, פון 372 סטעלא עוועו., איז היינט אינדערפרי געפונען געווארן א געהאנגענער אין זומער־קיך פון זיין וואוינונג.

ב. האלפערשטיין האט פאר א צאל יארן געארבעט אין א ווייניפענער פיר־מע, און ווי מען מעלדעט אונז, זאל מען אים האבן אפגעוואנט פון זיין שטעלע, און דאס זאל אים האבן גע־טריבן צו דער שרעקלאכער טאט. מען מעלדעט אונז אויך, אז ער האט אי־ן ברענעלאזט צעטעלאך צו זיין פרוי און קינדער. וואס ער האט געשריבן, איז אונז נים באוואוסט.

דער אויפגעהאנגענער איז געווען אין די פויצייקער יארן. דער טראגישער פאל האט אויפגעשיידערט די גאנצע נאכבארשאפט.

זיין לויה קומט פאר היינט, 4 אזייגער נאך נ.מ., ער וועט באערדיקט ווערן אויפן שערי צדק בית־עלמין.

—(::)—

ליטע באשטימט אידן פאר פארטרעטער ביי בוררים געריכט

קאווונע, אקט. 8 (איטאָ).— די ליט־ווישע רעגירונג האט באשטימט דעם געוועזענעם דעפוטאט, יעקב ראבינסאָן פאר איר פארטרעטער ביים בוררים גע־ריכט צווישן ליטע און דייטשלאנד, וואס האט זיין זיצונג אין זשענעוועא די וואך.

דייטשע רעגירונג רעזיגנירט; ברו־נינג פארמירט נייעם קאבינעט

האלב-דיקטאטאָרישער רעזשים איינגעשטעלט אין דייטש־לאנד דורך רעגירונגס דעקרעטן

בערלין, אקט. 8. — קאנצלער ברו־נינג האט זיין גאנצער קאבינעט האבן נעכטן אריינגעגעבן זייער רעזיגנאציע צו פרעזידענט פאן הינדענבורג. דער פרעזידענט האט גלייך באפולמעכטיקט דער ברונינג צו פארמירן א נייעם קא־בינעט. אויסקלייבנדיק זיינע מיניס־טארן פון פארשייד־דענע פארטייען, אבער ווי יחידים און נים ווי פארטיי פארשטייער.

די רעזיגנאציע פונם קאבינעט איז געפולגט ווי א רעזולטאט פון דער רע־זיגנאציע פון דער קורטיס, אויסערן מיניסטער, וועלכער האט זיך צוריקגע־צויגן צוליב דער שארפער קריטיק קעגן זיין האנדלונג אין אויפגעבן דעם עסט־רייך־דייטשן טאריף אפמאך, כדי צו קריגן די פריינטשאפט פון פראנקרייך.

די רעגירונג האט אבער פאר איר רעזיגנאציע אריינגעגעבן א גאנצע רייע דעקרעטן פון זייער א וויכטיגן כאראַ־טער, וועלכע זיינען שוין אונטערגע־שריבן געווארן פונם פרעזידענט.

די דעקרעטן באריהן אזעלכע פונקטן,

ראָגבי גיים מאָנטאָג

קומענדיקן מאָנטאָג וועט די י. מ. ה. א. דזשוניאר ראגבי טים שפּילן א "ניים" קעגן דער סט. פאול טים, 2 אזייגער נ.מ., אין ריווער פארק.

פרעמיער ברעקענס קאָאליציע פלאן האט נים געמיינט אָפּצולייגן די פראָווינציעלע וואלן

מיט העלפן לייגן מאנטאבעס עקאָ־נאמישע פראבלעמען.

—(::)—

אפעלירט פאר הילף פאר אידישער היים פאר שווינדזיכטיקע

מיס שארלאט בראון, פעלד סעקרע־טארן פון דעם אידישן קאנאדיאן און עקס־פעישענטס אסאסיאיישן אוו קאליפארניע, וועמעס האספיטאל עס געפונט זיך ארום לאס־אנדזשעלעס, וועלכע עפענט זיך איצט אין ווייניפעג אין די אינטערעסן פון דער דאזיקער אינסטיטוציע, אפעלירט צו אלע אידי־שע ארגאניזאציעס אין ווייניפעג זיי זאלן שטיצן דעם אנשטאלט וואס נעמט אריין אין באזארנונג שווינדזיכט קראנקע פון אלע טיילן פון אמעריקע און קא־נאדע.

דער אנשטאלט רעכנט זיך נים מיט דער שלעכטער צייט אין פירט אן די דאזיקע היילונגס ארבעט. צוליב דעם קריזיס איז אבער דער אנשטאלט פאר־זונקען אין א גרויסן דערפיצט און ער וויטיקט זיך זייער שטארק אין פינאנ־ציעלער שטיצע.

מיס בראון האט שוין אדרעסירט א צאל פארזאגיטונגען אז זי אפעלירט צו אלע אידן אין ווייניפעג זיי זאלן מיט־העלפן דעם אנשטאלט מיט וויפל זיי קאנען, און מיט זייערע ביישטייערונ־גען וועלן זיי העלפן היילן קראנקע מענשן וועלכע קאנען געהיילט ווערן אויב די וויטיקע שטצע וועט קומען אין צייט.

—(::)—

יובילייִ קאָנצערט פון געזאנג פאראיין נאָוועמבער 1טן

דער אידישער געזאנג־פאראיין וועט פייערן זיין 5־יאריקן יובילייִ מיט א גרויסן עפנטלאכן קאנצערט זונטאג, נאָוועמבער 1טן. א רייכע פראגראם וועט צוגעגרייט. פלאץ און אנדערע איינצלהייטן וועלן שפעטער אנאנסירט ווערן.

—(::)—

יונגע מיידלאך ארגאניזאציע לאדעט אין מיטגלידערנס

א גרופּע יונגע מיידלאך וועלכע רופן זיך די "יונגע הערצער פון יהודה" בעט אונז צו מעלדן, אז זיי האלטן אַפּ פארזאמלונגען יעדן זונטאג, 4 אזייגער נ.מ., אין בית יתומים. זיי לאדן איין אלע מיידלאך אין עלטער פון 12 ביז 15 יאר צו זייערע פארזאמלונגען. מער אינפארמאציע וועגן דער דאזיקער אר־גאניזאציע קאן מען באקומען דורך טעלעפאנירן 559 52.

דייטשע רעגירונג רעזיגנירט; ברו־נינג פארמירט נייעם קאבינעט

האלב-דיקטאטאָרישער רעזשים איינגעשטעלט אין דייטש־לאנד דורך רעגירונגס דעקרעטן

בערלין, אקט. 8. — קאנצלער ברו־נינג האט זיין גאנצער קאבינעט האבן נעכטן אריינגעגעבן זייער רעזיגנאציע צו פרעזידענט פאן הינדענבורג. דער פרעזידענט האט גלייך באפולמעכטיקט דער ברונינג צו פארמירן א נייעם קא־בינעט. אויסקלייבנדיק זיינע מיניס־טארן פון פארשייד־דענע פארטייען, אבער ווי יחידים און נים ווי פארטיי פארשטייער.

די רעזיגנאציע פונם קאבינעט איז געפולגט ווי א רעזולטאט פון דער רע־זיגנאציע פון הער קורטיס, אויסערן מיניסטער, וועלכער האט זיך צוריקגע־צויגן צוליב דער שארפער קריטיק קעגן זיין האנדלונג אין אויפגעבן דעם עסט־רייך־דייטשן טאריף אפמאך, כדי צו קריגן די פריינטשאפט פון פראנקרייך.

די רעגירונג האט אבער פאר איר רעזיגנאציע אריינגעגעבן א גאנצע רייע דעקרעטן פון זייער א וויכטיגן כאראַ־טער, וועלכע זיינען שוין אונטערגע־שריבן געווארן פונם פרעזידענט.

די דעקרעטן באריהן אזעלכע פונקטן,

נאצים פאראורטיילט פאר שענדן בית עלמין

מעמעל, ליטע, אקט. 8 (איטאָ). — דער היינער גערעכט האט פאראורטיילט דריי נאצים צו 6 חדשים טורמע יע־דערן, אין אויגעם צו 5 חדשים, פאר פארנכטן 29 מצבות אויף דעם אידישן בית־עלמין.

די היגע אידישע קהלה, וועלכע האט אנגעבאטן א באלוינונג פאר כאפן און איבערגעבן אין די הענט פון דער גע־רעכטיקייט די פארברעכער, האט איצט אויסגעצאלט דאס באלוינונג.

—(::)—

דערפאָלגרייכע פאָרזאמלונג פון יאָנג דזשודעא

ביי א פארזאמלונג פון די "יאנג־דזשודיענס" האט מר. מ. דוש, פינקל־שטיין באגריסט די דאזיקע ארגאניזא־ציע און ער האט צוגעזאגט צו שטיצן זיי ביי יעדער געלעגענהייט אויף יעדן מעגלאכן אופן.

"ציוניזם, — האט מר. פינקלשטיין געזאגט, — איז א נויטווענדיקייט צו אוועקשטעלן דעם אידן אין א פאזיציע וואו זיין שאנדבאר אידעאליזם זאל נים צעשמעטערט ווערן, און אויף זיין איינענעם באדן וועט דער איד אר־בעטסן קאנען ביישטייערן זיין טייל צו דער "מענשהייט". מר. פינקלשטיין האט אויסגעדריקט זיין פעסטן גלויבן, אז די אידישע האפענונג פאר א היימלאנד אין ארץ־ישראל וועט פארווירקלאכט ווערן.

שלום מילער האט אויפגעפאדערט די "יאנג דזשודיענס" זיי זאלן זיך נאך מער אריינווארפן אין דער ארבעט פארן נאציאנאל פאנד. אלע דזשודיען קלובן האבן פארשפראכן צו ארבעטן פארן אידישן נאציאנאל פאנד.

מיס ראון אפטער, וועלכע האט זיך צוריקגעגעבן פון דער דזשודיען פאר־ערענץ אין מאנטרעאל, האט אפגע־נעבן א באריכט וועגן די וויכטיקסטע רעזאָלוציעס וואס זיינען דארט אנגע־נומען געווארן.

מר. ס. גודמאן האט געזונגען איי־ניקע לידער ביי דער פארזאמלונג.

—(::)—

ז׳. העסטרין היינט אוונט ביי יאנג דזשודעא

היינט, 8.30 אוונט וועט ז׳. העסט־רין אדרעסירן א פארזאמלונג פון דער יאנג דזשודעא וואס וועט אפגעהאלטן ווערן אין ציון זאל. אלע יונגלעכע ארגאניזאציעס זיינען געבעטן צו קומען

—(::)—

יובילייִ קאָנצערט פון געזאנג פאראיין נאָוועמבער 1טן

דער אידישער געזאנג־פאראיין וועט פייערן זיין 5־יאריקן יובילייִ מיט א גרויסן עפנטלאכן קאנצערט זונטאג, נאָוועמבער 1טן. א רייכע פראגראם וועט צוגעגרייט. פלאץ און אנדערע איינצלהייטן וועלן שפעטער אנאנסירט ווערן.

—(::)—

יונגע מיידלאך ארגאניזאציע לאדעט אין מיטגלידערנס

א גרופּע יונגע מיידלאך וועלכע רופן זיך די "יונגע הערצער פון יהודה" בעט אונז צו מעלדן, אז זיי האלטן אַפּ פארזאמלונגען יעדן זונטאג, 4 אזייגער נ.מ., אין בית יתומים. זיי לאדן איין אלע מיידלאך אין עלטער פון 12 ביז 15 יאר צו זייערע פארזאמלונגען. מער אינפארמאציע וועגן דער דאזיקער אר־גאניזאציע קאן מען באקומען דורך טעלעפאנירן 559 52.

ז׳. העסטרין

ענטפערט אויף רבי ז׳. ל. זלאטניקס ארטיקלען בנוגע דעם קאנגרעס אין דער "נייער תקופה אין ציוניזם" וועגן וועלכער ער רעדט — אין א סעריע ארטיקלען אין "דאס איד. וואָרט"

ערשטער ארטיקל פון דער סעריע

מאָרגן (פרייטאג)

אין "דאס אידישע וואָרט"

שפאנישער פרעזידענט בעט מען זאָל אים באפרייען פון אמט, אָבער רעזיגנאציע ווערט נים אָנגענומען

מאדריד, שפאניע, אקט. 8. — פרע־זידענט אלקאלא זאמארא האט פאר־געשלאגן זיין רעזיגנאציע צו דער נאר־מאלן קאָנסטיטוציע פון די שפאניש־שע און רא׳דיקאל־סאציאליסטישע דע־פוטאטן. די פירער זיינען אבער עוגג־שטאנען צו אים צו אר זאל אנהאלטן דעם אמט ביז די קאנסטיטוציע וועט צוזאַ־מענגעשטעלט ווערן. ער האט זיך צום סוף אן חשק אונטערגעגעבן, אבער ער האט געווארנט די דעפוטאטן, אז זיי זאלן זיך שוין פארטראכטן וועגן א יורש אויף זיין ארט.

אויסערן מיניסטער אלעכאנדרא לע־רו וועט באטראכט פאר דעם וואר־שיינלאכסטן פרעזידענט קאנדידאט אויף זאמארא פלאץ.

—(::)—

קאנאדער דאלאר ווערט פעסטער

ניו־יארק, אקט. 8.— דער קאנאדער דאלאר האט זיך נעכטן געהאלטן גאנץ פעסט אויף דער הויער בערוג ביים קורס פון 89 סענט, און ער האט זיך געשלאגן אויף דעם פרייז.

דער ענגלישער פונט האט געלעגט א פאל פון 8 סענט, שליסנדיק זיך צו $3.86, אין פארגלייך מיט $3.94 מיט א טאג פריער.

—(::)—

ת״ת מנין גייט אָן דעגלמעסיק

דער תלמוד־תורה מנין וועט זיך ווי־דער צוזאמענקומען דעם פרייטאג אוונט און שבת אינדערפרי, ווי גע־ווייליך. די ת״ת פארזאלטונג בעט די פאראינטערעסירטע עלטערן צו שיקן זייערע קינדער צום מנין.

פארהאנדלונגען ווגען סט. לארענס קאנאל פאנגען זיך גלייך אָן

אטאווא, אקט. 8. — פארהאנדלונ־גען מיט די פאראייניקטע שטאטן וועגן דעם דורכפיר פון דעם ריזיקן פראיעקט פונם סט. לארענס וואסער־וועג וועלן זיך גלייך אנפאנגען, האט פרעמיער בענעט דא נעכטן אנאנסירט.

אן ענלאכער אנאנס איז נעכטן גע־מאכט געווארן אויך פון פרעזידענט הוואווער אין וואשינגטאן.

ווי פרעמיער בענעט אנאסירט, וועלן די פארהאנדלונגען באצוועקן צו דערגרייכן אן אפמאך צווישן קאנאדע און די שטאטן וועגן דער געמיינשאפט־לאכער אנטוויקלונג פונם יס־וועג פון די גרויסע לייקס צום אטלאנטישן אקע־ן דורכן סט. לארענס. כייך.

דער פלאן דארף קאסטן ארום 500 מיליאן דאל., און איז פארבונדן מיט דער אנטוויקלונג פון 2 פונקט מיליאן פערד־קראפט. וואס וועט פארארגן קוועבעק און אנטעריא מיט ביליקער עלעקטריציטעט. די ארבעט וועט דארפן געדויערן ארום צען יאר צייט, און פאר דעם פריאר וועט זי באשעפטיקן א סך טויזנטער קאנאדער און אמעריקאַ־נער ארבעטער.

ווען דער פלאן וועט זיין פארטיק, וועלן שיפן געלאדן מיט תבואה אין פארט ווליאם, לאכשיל, קאנען גיין גלייך אין קאנאל, נים איבערלאדנדיק זיך.

פאָרטריקערס אין ביענפייט שטימען פאר צוריקקער צו דער ארבעט

עסטעוואן, סאסק., אקט. 8. — א מאס מיטינג פון די מיינער סטרייקערס אין ביענפעיט האט נעכטן מיט 130 צו 41 שטימען אנגענומען דעם צייט־ווייליקן אויסגלייך מיט די באלעבאַ־טים, און זיי קערן זיך היינט אום צו דער ארבעט.

די "מאונטער פאלים" האט נאך נים אפגעשטעלט אבער איר טעטיקייט, און דיסנסאג אוונט האט זי ארעסטירט זיבן פערזאן, וועלכע, ווי זי באהויפ־טעט, זיינען קאמוניסטישע אגיטאַ־טארן. די פאליציסטן פארבליבן דאָ ביז די ארבעט וועט זיך אנפאנגען און אלץ וועט זיין אין אָרדענונג.

די קענינלאכע אויספאדשונג קאמיי־סיע, וועלכע האט נים אפגעהאלטן קיין זיצונגען פאר צוויי טעג צייט, צו דער־לויבן די צדדים צונויפריידן זיך וועגן א דערווייליקן אויסגלייך, וועט היינט פארזעצן די אויספארשונג אונטער ריכטער ווייל.

די ארעסטירטע דורך דער פאליציי זיינען נים קיין מיינערס, נאר אנגע־קומענע. זיי זיינען: מייק פערוואר־סאוו, פון בדענדאן, און פערסי וואל־טאן פול, פרעד טשערניקי, ראבערט קוויין, פרענק לוקאס און ארטאן ווייד, פון ווייטפעג. דזשיימס בריים, פון לעט־קלאמערט און דער מאכט, ווארפנדיק איבער בארט איין פרינציפ נאכן צווייטן.

די ארבעטער ווילן נים אנערקענען אז ער ווייס בעסער. פאר זיי וואס ס׳איז גוט פאר זיי. אבער די קאנסער־וואטיוון און ליבעראלן זיינען קאנטיק צופריידן מיט דער דאָ וואס ער האט אויף זיך גענומען: זאל ער, הייסט עס, שארן זייערע קוילן מיט עיגנע הענט...

—(::)—

מעלדונג פון די "בלומען פון שרון"

מען בעט אונז צו מעלדן, אז צוליב דעם וואס מיט בעסיי סטיין, פירערן פון דעם קלוב "די בלומען פון שרון", איז אפגעפאלן, ווערט דער דאזיקער קלוב איצט אנגעפירט פון מיס ראוז אפטער. די פארזאמלונגען ווערן אפגע־האלטן יעדן מאנטאג, 8 נ.מ., אין ציון זאל.

מיידלאך אין עלטער פון 15 ביז 17 יאר זיינען העפלאך איינגעלאדן אנ־שליסן זיך אן דעם קלוב. מער איינ־צעלהייטן צו באקומען דורכן טעלעפאן 949 56.

—(::)—

וואשינגטאן, אקט. 8.